

Förordning om fiskemöjligheter i EU:s vatten i Nordostatlanten och i vissa vatten utanför EU för 2026, 2027 och 2028

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Dokumentbeteckning

COM (2025) 662

Celexnummer 52025PC0662

Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om fastställande för 2026, 2027 och 2028 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd, i unionens vatten, och för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten.

Sammanfattning

Begränsningar av fångst och fiskeansträngning fastställs årligen genom olika förordningar bland annat i förordningen om fiskemöjligheter i Nordostatlanten och i vissa vatten utanför EU. Politisk överenskommelse om denna förordning äger i regel rum på jordbruks- och fiskerådsmötet i december. Förslaget till förordning täcker dels de bestånd i EU:s vatten i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt för vilka unionen autonomt fattar beslut om nyttjandenivån, dels fiskemöjligheter utanför EU som förhandlas fram i samråd med tredjeländer eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Liksom tidigare år saknas än så länge angivna fångstnivåer för de bestånd som delas med tredje länder för vilka konsultationer pågår under hösten. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen utgör dessa en majoritet av de fiskemöjligheter som ingår i förordningen. Förordningen har sedan 2019 även innehållit stängningsperioder för ålfiske i kustvatten i Nordostatlanten och i Östersjön. För 2026 föreslår kommissionen att nuvarande stängningsperioder ska kvarstå under ålens vandringsperiod med fortsatt möjlighet för Östersjöländerna att enas om en och samma period. Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen ska

sträva efter dessa mål i konsultationer med tredje länder. Detta innebär bland annat att regeringen anser att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge Maximal hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen, ekosystemansatsen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten samt att den fleråriga förvaltningsplanen för Nordsjön ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen. Mot bakgrund av behovet att återuppbygga flera av bestånden, anser regeringen, att Sverige bör verka för restriktivt satta fiskemöjligheter. Regeringen stödjer kompletterande bevarandeåtgärder som är i linje med den fleråriga planen för bottenlevande arter i Nordsjön och anser att dessa åtgärder ska vara ändamålsenliga, grundas på vetenskapliga råd och inte oproportionerligt drabba småskaligt kustnära fiske som fiskar med passiva redskap. Vad gäller ål anser regeringen att bevarandeåtgärder behöver omfatta ålens hela livscykel och annan mänsklig påverkan på beståndet för att få effekt. Regeringen anser därför att ett effektivt genomförande av EU:s ålförordning bör säkerställas i hela unionen. Ansvar för att bevara ålen behöver fördelas jämnt bland medlemsstaterna och ge jämlika förutsättningar för ett framtida hållbart ålfiske. Regeringen ställer sig positiv till den fortsatta möjligheten att samordna förbudsperioden mellan medlemsländerna i Östersjön i syfte att främja ålens möjlighet att vandra ut ur Östersjön utan att fiskas upp på vägen.

1.1 Ärendets bakgrund

Begränsningar av fångst och fiskeansträngning fastställs årligen genom olika förordningar bland annat i förordningen om fiskemöjligheter i Nordostatlanten och i vissa vatten utanför EU. Kommissionen presenterade den 29 oktober 2025 ett förslag till reglering av fiskemöjligheter för 2026 och för 2026-2028 för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfartyg i vissa vatten utanför unionen. Förslaget följer de principer som fastställts i grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken (EU) nr 1380/2013 de fleråriga planerna för bottenlevande arter i Nordsjön respektive i Västliga vatten (EU nr 2018/973 och EU nr 2019/472) samt kommissionens årliga policymeddelande COM(2025) 296 från den 6 juni 2025 vad gäller fastställande av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter samt associerade åtgärder för 2026 och för 2026-2028 för vissa arter.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget till förordning täcker dels de bestånd i EU:s vatten i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt för vilka unionen autonomt fattar beslut om nyttjandenivån, dels fiskemöjligheter utanför EU som förhandlas fram i samråd med tredjeländer eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Fiskemöjligheterna gäller år 2026 och för vissa arter för 2026-2028 eftersom den vetenskapliga rådgivningen för dessa arter täcker flera år. Fiskemöjligheterna är uppdelade i fångstbegränsningar (TAC) för olika områden och i andelar mellan medlemsländerna dvs. kvoter. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen förvaltas en majoritet av bestånden i Nordostatlanten gemensamt med tredje länder. Runt 100 fiskbestånd förvaltas mellan EU och Storbritannien och ytterligare tio bestånd mellan EU, Norge, UK och övriga kuststater i Nordostatlanten. Dessa bestånd är torsk, kolja, sej, vitling, Nordjösill, skarpsill, nordhavsräka, makrill, blåvitling och atlantoskandisk sill. Dessutom erhåller EU en rad fiskemöjligheter genom s.k. hållbara partnerskapsavtal med tredje länder samt genom regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Förordningen föregås därför av ett omfattande förhandlingsarbete mellan EU och berörda länder. I avvaktan på resultatet från dessa förhandlingar samt i avvaktan på vetenskaplig rådgivning för vissa bestånd innehåller förordningen ännu så länge endast ett fåtal EU-interna fiskemöjligheter i Kattegatt och i Biscayabukten. Förslaget kommer därför att kompletteras med fångstnivåer för resterande arter. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen utgör dessa en majoritet av de fiskemöjligheter som ingår i förordningen.

I förordningen ingår i nuläget förslag på fiskemöjligheter för marulk, kummel, havskräfta, glasvar och sjötunga i Biscayabukten samt för taggmakrill i iberiska vatten som följer ICES MSY-råd alternativt den fleråriga planen för Västliga vatten. Förslaget innehåller även förslag på fiskemöjligheter i Kattegatt för rödspätta, sjötunga, torsk samt havskräfta och skoläst i Skagerrak och Kattegatt. Av dessa arter finns endast fångstnivån för rödspätta i Kattegatt och Östersjön med. I syfte att undvika bifångster av torsk och sjötunga i Kattegatt för vilka ICES rådgivning innebär att inget fiske bör ske har kommissionen föreslagit en låg TAC för rödspätta dvs. under det intervall som följer av EU:s fleråriga plan för bottenlevande arter i Nordsjön. I linje med den fleråriga planen föreslås även ett antal bevarandeåtgärder kvarstå i förordningen som bland annat innebär stängda områden för att skydda lekansamlingar för torsk i Nordsjön

och Skagerrak. För att skydda torsk och tunga i Kattegatt väntas liksom tidigare förslag på låga nivåer för havskräfta samt krav på selektiva redskap. Ytterligare bevarandeåtgärder kommer även att förhandlas med tredje länder för bestånd som är i behov av återhämtning. Det gäller bland annat för Nordsjötorsk och för torsk och vitling i keltiska sjön. Med hänsyn till landningsskyldigheten har kommissionen även föreslagit avdrag från kvoterna för de kvantiteter som utgör undantag från landningsskyldigheten dvs. för bestånd där överlevnadsgraden beräknas vara hög och som därmed fortsatt är tillåtna att kastas ut. För vissa känsliga arter som vissa hajar och rockor föreslås liksom tidigare år fångstförbud och att oavsiktliga fångster ska återutsättas då dessa arter anses ha mycket hög överlevnad vid återutsättning. Förordningen innehåller även förvaltningsåtgärder för ål som i nuläget är oförändrade jämfört med 2025 vilket bland annat innebär att medlemsländerna i Östersjön har möjlighet att samordna stängningsperioderna regionalt förutsatt att detta sker när ålens vandring beräknas vara som störst, alternativt om man inte kommer överens införa stängningsperioden mellan 15 september – 15 mars.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik är ett fullständigt harmoniserat politikområde.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Förslaget har inga budgetära konsekvenser för statsbudgeten. Förslaget bedöms inte heller få några nya ekonomiska följder på Europeiska unionens budget.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen ska sträva efter dessa mål i konsultationer med tredje länder. Detta innebär bland annat att regeringen anser att det är angeläget att nå målen om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximal hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen, försiktighetsansatsen och ekosystemansatsen utgör grunden för besluten samt att den fleråriga

förvaltningsplanen för Nordsjön ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen. Mot bakgrund av behovet att återuppbygga flera av bestånden, anser regeringen, att Sverige bör verka för restriktivt satta fiskemöjligheter.

Regeringen anser generellt att en stor obalans mellan fiskemöjligheter som naturligt förekommer i samma fångst bör undvikas samt att associerade åtgärder som tekniska regleringar är viktiga i syfte att undvika oönskade bifångster. Metodik för att ta fram nivåer för oundvikliga bifångster bör grundas på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning.

Regeringen stödjer kompletterande bevarandeåtgärder som är i linje med den fleråriga planen för bottenlevande arter i Nordsjön och anser att dessa åtgärder ska vara ändamålsenliga, grundas på vetenskapliga råd och inte oproportionerligt drabba småskaligt kustnära fiske som fiskar med passiva redskap.

Regeringen stödjer att TAC för havskräfta och rödspätta anpassas för att undvika bifångster av torsk och sjötunga, givet beståndssituationen för torsk i Kattegatt och Skagerrak samt tunga i Kattegatt och södra Östersjön.

Regeringen stödjer att de utkast som är tillåtna genom överlevnadsundantag till landningsskyldigheten dras av från TAC:er och anser att korrekt data ska användas för ändamålet.

Vad gäller ål anser regeringen att bevarandeåtgärder behöver omfatta ålens hela livscykel och annan mänsklig påverkan på beståndet för att få effekt.

Regeringen anser därför att ett effektivt genomförande av EU:s ålförordning bör säkerställas i hela unionen. Ansvar för att bevara ålen behöver fördelas jämnt bland medlemsstaterna och ge jämlika förutsättningar för ett framtida hållbart ålfiske. Regeringen ställer sig positiv till den fortsatta möjligheten att samordna förbudsperioden mellan EUs medlemsstater inom Östersjö- och Västerhavsregionen, i regionalisering eller direkt i förordningen i syfte att främja ålens möjlighet att vandra ut ur Östersjön utan att fiskas upp på vägen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har lämnat preliminära synpunkter på kommissionens förslag i rådets förberedande organ. En majoritet av medlemsstaterna har bland annat givit uttryck för behovet av att inom de ramar som ställs i den gemensamma

fiskeripolitiken undvika alltför stora svängningar i TAC mellan åren. En majoritet av medlemsstaterna har också understrukt vikten av att undvika att fisket stoppas i förtid på grund av att vissa arter som förekommer i ett blandfiske blir för begränsande samt vikten av att mildra negativa socio-ekonomiska konsekvenser. Flera medlemsstater har invänt mot kommissionens tolkning av artikel 4.6/4.7 i EU:s fleråriga planer för demersala bestånd i Nordostatlanten och i Nordvästliga vatten som innebär att fiskemöjligheterna behöver fastställas så att risken är lägre än 5% av beståndet befinner sig utanför säkra biologiska gränser under nästa år.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionerna har inte yttrat sig.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Regeringen beredde dock yrkesfiskets organisationer, Fiskbranschens riksförbund, Sportfiskarna, Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden (WWF), Baltic Waters 2030, Coalition Clean Baltic (CCB) och Fiskesekretariatet (FISHSEC) möjlighet att vid samrådsmöten under september 2025 yttra sig om fastställande av nästa års fiskemöjligheter.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 43.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen anger att förslaget omfattas av unionens exklusiva befogenhet i enlighet med artikel 3.1 d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig. Kommissionen anger vidare att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Regeringen delar kommissionens bedömning.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag till förordning kommer att kompletteras främst med de fiskemöjligheter som förhandlas med tredje länder och fortsätta att diskuteras i rådets förberedande organ under november och december med målsättningen att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet den 11-12 december 2025.

4.2 Fackuttryck och termer

TAC: Total Allowable Catch; Maximal tillåten fångst

Kvot: Kvoten är den del av TAC som en medlemsstat tilldelats i ett område enligt en fast fördelningsnyckel.

MSY: Maximal hållbar avkastning som är ett av målen i den gemensamma fiskeripolitiken och som kan uttryckas som en fast nivå eller som ett försiktighetsintervall som i båda fallen innebär att risken för att bestånden hamnar utanför säkra biologiska gränser ska vara mindre än 5 procent.

ICES: International Council for the Exploration of the Sea/Internationella Havsforskningsrådet